

# Womháj Bóh!

Sy-li spěwał,  
Pilnje džěłať,  
Strowja će  
Swójbny statok  
A twój swjatosk  
Zradny je.

Za staw sprócný  
Napoj mócný  
Lubosé ma;  
Bóh pak swěrný  
Přez spar měrný  
Čerstwosé da.



Njeh ty spěwaš  
Swěrnje džěłať  
Wšědne dny;  
Džěń pak swjaty,  
Duši daty,  
Wotpočń ty.

Z njobjes mana  
Njeh ól khmana  
Žiwnosé je;  
Žiwa woda,  
Kiž Bóh poda,  
Wokřew će. F.

## • Sserbiske njedželske kopjeno. •

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihcizisczěrni a płaczi šchwórtlětnje 200.— hr.

### 5. njedžela po swj. Trojizy.

Japoschtoske skutki 5, 34. 42.

Wuczobnizy Senjesowi wobskorženi psched wyškofej radu jako psched najwyschschim budnistwom židowskeho luda stera. Na prajchenje, czechodla pschikafnje, niz wjazy w Jesukowym mjenje wuczicěz, nejšbu kězbu měli, wotmołwi Pětr: „Bóle Boha so kłuscha pokłuchacz, džyli cžlowjekow“. Wyškofa rada je rosnjemdrjena. Woni chzedža jich moricz. Dha Gamaliel, pižma-wuczenny a farijejski, pola wschittkich we wulkej cžesczi stejazy, postaže a jich džiwu hidu směruje se kłowami: „Daježe pokoj tym ludžom a puscheže jich. Pschetož je-li ta rada abo tón skutk wot cžlowjekow, dha budže jahinyč. Je-li pak wot Boha, njebudžecže wy to móž skashez, so bshcže wy šnadnje namakani njebyli jako kiž so Bohu pschecžiwjeja“. Na to so wosamkny, japoschtokow schwikacz, ale jim žiwjenje wostajicz. Woni pak s wješkofscžu wot woblicža rady woteńdu, so bychu w templu a w domach hišcže wješkelscho a wótsjichjo ewangelij pschipowjedali. Čšto natwufnjemy my dženzka s Gamalieloweho kłowa?

1. Čłowiski skutk jahinje, Boži skutk wobsteji. 2. tehodla se wschej rošbudženoscžu ja Boha a Šhrystuža.

#### I.

„Jeli ta rada abo tón skutk wot cžlowjekow, dha budže jahinyč, je-li pak wot Boha, njebudžecže to móž skashez“, abo krotšcho prajene: „čłowiski skutk jahinje, Boži skutk wobsteji“.

Na tuto kłowo Gamaliala je so Luther we Wormžu powołať, jako arzbiskop s Triera kebi wšchu móžnu prózu dawasche, Luthera pohnuč, so by šwoju wuczbu wróczo wsať.

So cžlowiski skutk jahinje, biblija naš wuczzi. We 146. psalnje reła: Njespuschcžeježe so na šerschtow abo na cžlowike džěczi; woni wšchal pomhacz njemóža. Jich duch wuidže a woni so sažo wrócza do šwojeje semje; tehdy šu šhubjene wschitke jich myšle. — Nam wschittkim je tež kłowo profety Jesajaka snate: „Wšcho cžělo je jedna trawa a wschitka cžlowjeczna krasnoscz je jako kwětka na poli. Trawa šwjadnje, kwětka wotpadnje“. To šamo naš Boža štwórba wuczzi. Šwjedžen Jana kšczenika je nimo. Dny hižo sažo pomakku počzinaju woteběracž. Tak ma kóždy cžlowiski skutk cžaz pschibhwanja, potom so kšwilu na wyškofsczi džerži, potom woteběra a so šapomni. Škóncznje hladajmy do stawisnow kšwěta, kiž nam tu šamu wuczbu podadža. Gamaliel we wyškofej radže na šběžkaj wšsteho Teudaša a Judascha špomina. Wobaj staj bóršy kónz namakaloj. Wšchelakich druhich pschikadow hišcže je. Šdže je nětko Ninive, hobrške bohate město pschi režy Tigriš? Šaschlo je. Štawisnarjo šu jenož šnadne rospadanki namakali, hđžež je ležalo. Šdže je Babylon, wulke město pschi režy Eufrat, je što wrotami a 250 wěžami? Nicžo wot njeho njenadeńdžemy hacž wulku pšcžinu! Šdže šu wulke šwětnje kraleštwa jeneho Konžra a Alexandra, romske móžne kšěžorstwo, kšěžorstwo Šhorle Wulkeho, Šhorla V. a Napoleona! Šědy se želesnej mozu šjednoczene šu sažo rospadle. Tak dže se wšchěm, šchtož je cžlowšzy wulke. Šejdn skutk, wulkotnje šapoczany, po něczim wjadnje a kónz bjerje. Wuczeni dženzka někajku nowu wuczbu pschipowjedaju a pschikšowanje namakaju a jutšje drubi pschidže a runje napšcchecžiwne dopokasuje. Šnihi, něhdy wjele cžitane, šteja šazpize a šapomnjene w knihownjach. Šaj, je-li tón

stutt wot cłowjefow, dha budže sahinucž. To je pschezo tať kulo, to pschezo tať wostanje.

Kunje tať wěrnno je to druhe: Boži stutt wostanje. Wdny wšcho so pscheměnja a kónz namaka, dha je tola něšchte trajaze a wostawa: To je Bóh a wšchitko, sčtož Bóh je. Sčto je so wšchitko činiło, kšchesczjanisku zyrkej sanicžowacž. Wyšoka rada je pschecžimo njej sakrocžila. Romiszj kšchězorojo hu ju s wobnjom a mjecžom pschescžehali. Krcj martrarjw běšche hynjo zyrkwje. Pošledni kšchescžijanistwu njepschecžimny romiski kšchězordyrbjesche nřėjo wuśnacž: „Ty hš tola dobyt, Galilejski.“ Pošdžischo, jako spytachu ewangelsku wěrnoscž a ewangelsku zyrkej na wšche waschnje wutupiež, je wona swoje bóhke prawo a dobyčezislu móz a s dobom njemóz wšchelafich tuch wopofasala, kiž chzedža so Bohu pschecžiwjecž. Kať je tež njewěra stareho a noweho čařja pschecžimo zyrkwi wojowaka! Kať hu zyrkwi tež jejni pschewiřowarjo, kiž hu w Jesuřowym mjenje najwjetšche njeskutki sčucžili, nahrabni ludžo, kiž bohobojajnosčž k swojemu wužitkej třebachu, čzesčelafomni, kiž po swacžu sa Božu čzesčž skutkowachu, ale tola jenož swoju čzesčž pytaču. A tola kšchescžjaniska zyrkej hišcheže dženska wobsteji. Wona ma šlubjenje, so tež helške wrota ju njepowala. Dofelž je wona Boži stutt, tehodla dyrbi wostacž. A hladařmy na njepschecželstwo pschecžimo bibliji. •Wamžojjo hu ju stajili na sapisk jafasanych knihow. Jedyn bamž minjeneho lětsotka je ju mjenowal „mór“. Kať husto njesku ju ipalili a w njej čitacž sakasali — a tola je wona dženska najbóle roščehřjena kniha, mucžerka ludow, hajeřka dobrnych waschnjow. Najch knjes praji: „Njebjo a semja budžetej sahinyčž, ale moje šłowa njebudža sahinyčž.“

D kajki trošcht je to sa nať, wořebje w tutym čařu, hđež je njepschecželstwo pschecžimo kšchescžijanistwu tať wulke. Nam chze druhdy styšno byčž, ale Boži stutt so potkóčiečž njedawa. Zhe wojowanje pschecžimo wěrnoscž je, kať hdyž džeczi pschi mórškim brjosy s pěška kšchězje twarja, ale potom žolma sa jedyn wobomik wšcho sanicži. Tať móžemy Božim njepschecželam trošchtmi pschewolacž: čžinicž, sčtož chzecze, hańceze naschu wěru we šłowach a spiřach, to wšchitko wam tola ničžo njepomha. Wěrnoscž ščoncžnje tola dobywa.

Drje s cłowjeskimi skutkami pschezo tať spěšchnje ke kónzej njeńdže, kať s Teudařom a Judasřom, na kotrejuz šběžkomaj běšche Gamaliel w swojej rěčzi spominal a s Božim skutkom pschezo tať rucže doprědka njeńdže, kať s kšchescžjaniskej zyrkwju na přerich šwjatlach. Gusto cłowjeske skutki krařne so pošasuja, njes tym so dyrbja Bože skutki pomakhu so pschedobycž. Šža je w šwěcže pschezo so wulzy čžinila, njes tym so je wěrnoscž stajnje jenož malo pschewiřowarjow namakala. Gusto je tež cłowjeske a bóhke tať směšchane, so njemóžemy my blisłowidžazy ludžo jo roščželicž. Ale hdyž hmy do wěčžnosče saščli a my na minjene lětyřazy s roščwěllenymaj woczomaj wróčžo hładamy, potom wěrnoscž Gamalieloweho šłowa dorosumimy. Cłowiski stutt sahiny, Boži stutt wostawa.

Tuž njech pobořne Gamalielowe šłowa nať trošchtuja a pošwlmuja w čžemnym čžezim čžařu. W džecžazej ponižnosčži chzemny so pod radu wšchewomóžneho šhibowacž, tež hdyž je pschecžimo naschej woli, so njebychmy namakane byli jako tajzy, kiž so Bohu pschecžiwjeja a chzemny krucže džeržecž pobořnu wěru: Sčtož čžini Bóh, wšcho dobre je. S džecžazej ponižnosčžju chzemny so skutkowanju teho dowěricž, kiž semju budži s prawdosčžju a swoje kralestwo, swoje džeczi hišcheže ženje njeje wopuščezil a ženje njewopuščezil do wěčžnosče a njechamy špuščeziečž nadžiju: wón budže wšchitko derje čžinicž. Sčtož tebe

tyšchi, luba duřha, sa tebe a sa twojich sa Bože a niěr šwěta, sa Bože kralestwo a Křystuřowu zyrkej: wšchak Bóh twój Wátškam je, kiž sa wšchitko so stara, wšcho derje wutwjedže.

A hdy by čžerezi chžyli, so wšchitzy roščłobicž,

Dha bychu šłabi byli, so Bohu pschecžiwicž.

Saj cłowjeski stutt sahiny, ale Boži stutt wostawa, tole Gamalielowe šłowo njech nať napomina: tehodla se wšchej roščłudženosčju sa Boha a Křystuřa.

## II

Gamalielowa rada šama na šebi dobra a šwalobna, ma tola šłaku stromu. Wón praji: „šedžbujče na tuch cłowjefow, sčto byšcheže mēli čžinicž“ a „daječe pošoj tym ludžom a puščezče jiať“. S druhimi šłowami: njepschewatajče so, budžeče wobhladniwi, woczatojče, kať ta wěz dale poběhne. To je njerosčudženosčž, kajkuž dženska pola jich jara wjele namakamy. Woni njechadža s wěru šamacž, njechadža Boha šapřecž, ale tež niz jemu žylu wutrobu dacž. Woni njechadža šebi s lubym Bohom ššajnečž, ale tež niz se šwětom. Šajke šhabłaze njerosčudžene štejšchěžo ščoncžnje k njepschecželstwu pschecžimo Bohu wjedže, pschecžtož w teščeže rěka: „Woni šawelčhu tuch japosčtolow, šchwitachu jich a šakasachu jim, so bychu njerěčželi w mjenje Jesuřowym a puščezichu jich.“ Woni so njechadža roščłudžiečž a tola japosčtolam šakasaju rěčezčž. Woni njechadža so Bohu pschecžiwicž a tola jich šchwitaju. Njeje to ššawne njepschecželstwo pschecžimo Bohu a Křystuřej? Wdy widžimy, sčtož wěru nastupa, njeje žadyn šłoty šřjedžny pucž, jenož jene pať. Pať sa Křystuřa — pať pschecžimo njemu, pať jemu wutrobu podacž, pať so wot njeho wotwobrocžiečž. Tuta njerosčudženosčž wjedže napošledl do čžafneho a wěčžneho ššajenja. Radni knježa tam chzedža prawje wobhladniwi byčž, ale se wšchelkej swojej mudrořčju budža šahaniřeni. Woni čžakaju a čžakaju, doniž njewjedra šudženja na Jeruřalem njepsčžinidu. Gamaliel njeběšche daloko wot Božeho kralestwa, ale nuts pschichol njeje.

Se radu a rěčju po Gamalielowym waschnju w Božim kraleštwje ničžo njeje čžinjene. Drje je šwalobna wěz ta mudrořčž, kotraž je wobhladniwa w ššym čžařu, ale tež wopacžna mudrořčž je, kotraž šyštuje šebi wšcho wobhladujo k žanemu prawemu roščłudženju njepsčžinidže. Šdy budžichu lute Gamalielowe duřche w kšchescžijanistwje byle, dha drje budžishe so wjele ššemu wobarało, ale ewangelij so njebudžishe předomal, žadyn reformazijski stutt so njebudžishe šłak.

Jako w Gamalielowej wutrobje myřl nasto, hačž njeje tola japosčtolow mucžba w Jesuřu šbóžniku bóhka, dha by jeho pschisřlucžnosčž byla, niz jenož dobru radu dacž, ale tež w Božim šłowje so wobhonicž, swoje šwědomje so prašchecž, na hložy w swojej wutrobje šedžbowacž. Kať je jeho wucžowiz, ššawol čžinil, jako běšche jeho hnadna hodžina pschisřchla. Wón so njeje s čželom a s křwju rošwucžal, ale je so roščłudžil, kšchescžan so ščžinil a japosčtol tež. Gamaliel tať čžinil njeje, wón je w hodžinje šboža drje mudrie rěčžal a hnadnej hodžinje njemužitwanej nimo hiečž dať.

Šdyž chzecze roščłudženych kšchescžijanow widžecž, dha hładaječe na japosčtolow w naschim teščeže. Wo nich rěka: „Woni pať s rojekelosčžju woteńdžechu wot woblicža teje rady, so bychu doštojni byli, jeho mjena dla hanibu čžerpicž a njepschestachu. Šóždy džei w templu a po kšchězach wucžiečž a předomacž to ewangalion wot Jesom Křysta.“ Woni njedwělowachu, toho dyrbja bóle pošłuchacž, Boha abo cłowjefow; woni běchu wěšči we tym, sčtož dyrbjachu čžinicž, pschewědženi, so jich wěz dobywa pschi wšchelafich jich něčžisichich wobczěžnosčžach. Tehodla njecžakachu, doniž so jich předomarju lěpsche wuhlady poščicžachu.

woni doľho ťebi njarospomnichu, kajki dobytk abo škľodu mohli nęc z wot prędowanja ewangelija, ale cżinjachu po Anjelowej pšchikafni a po hľoſu ťwędomija, roſkudżeni ſa ťwojeho Anjeľa ſtuffowacž a cżęrcić. To ręka tola: wſchitko ſa Boha! Sa Boha ťwędęcicž, hacž runje ťwęť to ſaľaže, ſa Boha ſtuffowacž a ſo ťwędęcicž, hdy by tež ťwęť ſo mjerćwiť ſ cżertami a naſ wicęch pōzřjecž chžyli.

Ščtō bjes nami njedyrbi ſo ſhibowacž pšched tutyni cżęřcędostojnynti ťwęďkami. Šdže je mjes nami duſcha, kiž mōže tež ſprawnje prajicž a cżinicž: wſchitko ſa Boha. Šdže ſu cži ſahorjeni wuſnawarjo, kiž wſchudžom ſa Boha a Šhryſtuſa, ſa węrnocę a prawdu ſ wjeſkolym wotewřenjom rta ťwędęca? Šdže je ta ſhrobľocę, kotraž ſmužicę wuſtupi, hdyž Woža cżęřcę ťebi to žada, a tež ſ cżęľom a žiwjenjom ſa Wožu węz a Šhryſtuſowe kraleſtwo ſaſtupi? Šdže je njewuſtawaza luboſcž a ſcžęřpliwoſcž, kotraž pilnje pſta duſche ſa ſchžřwowaneho dohęcž. A hdy je ta pobožna nſhľ, kotraž radu tež nęſčto cżęřpi ſa Boha a ſo wjeſeli, doſtojna bycž, jeho dla tež hanibu ſnjęcž? Wſchitko ſa Boha! Wſy pšchezo męnimy, ſo dyrbi Wōh wſchitko ſa naſ cżinicž a naſchu a jeho węz wjeſcž bjes naſ. Wſy ſkoržimy na ſty ťwęť a na hubjene cžakſy a tola ťwęť njeby taľ ſty a cžakſ njeby taľ hubjeny byť, hdy bychmy w Wožim mjenje a ſa Wožu węz tež ſtuffowali. Ščto je Wōh Wōťz cżiniť ſa ťwoje kraleſtwa na ſeni, ſčto je wōn ſa ľōdęho mjes nami cżiniť po ťwojei ſmilnoſcži a ťwęrnocęži! Lubujmy jeho, pšchetōž wōn je naſ prjedny lubowacľ. Ščto je Woži Šsyn cżiniť a cżęřpiť ſa naſ, — njedyrbjalo jeho praſčenje nam pšches wutrobu hieč: To cżinjacž ſa tebe, ſčto cżiniſč ty ſa mnje?

Ščtōž ſa Boha dęľa a cżęřpi, tōn ſmę tež dęľacž ſ Bohom, w Wožej mozy a ſ Wožej pomozu a ſ Wožim žohnowanjom. Žapoſčtoljo ſ wjeſkolocę woteńdžęchu wot wobľicža teje rady. Węř Woži bydli w jich wutrobach. Woni cžujachu: Je Wōh ſa naſ, ſčto mōže pšhecžimo nam bycž.

Wſy žapoſčtoljo njeſhmę. Ale ſ Bohom ſo ſ wjeſkolocę dęľa. Wſy węmy: naſche dęľo njeje podarmo w tym Anjeľu. Š Bohom ſo tež ſhroble wojuje, pšchetōž: „Wōh cžje naſ je duchom wobdaricž, w tei bitwje pšchi naſ woſtacž. Š Bohom tež ſtroſčtnje cżęřpimy, pšchetōž: mōj Jejuſ wſchitku ſľocę a žaľocę pšcheſľodni. Š Bohom tež ſbōžnje wumřjemy, pšchetōž: hacž runje wumřu węſcę, mōj dęľ mi njewumřje.

To je wucžba naſcheho tekſta: niž ſudjenje wocžafacž, ale ſo roſkudżicž a potom ſa Anjeľa ſtuffowacž a cżęrcić. Wſy džemy jentu pšchibľuſčecž ſ cżęľom a ſ duſchu w žiwjenju a wumřjecžu. Šamjenť.

## Šwędžen Jana.

Šwędžen Jana ſwędęachmy tydjenja. Tutōn ſwędęžen ſwędęac we wjele krajinach Nęmſkeje taľ, kaž my tu we Łužicy ſmy ſwucženi ſwędęcicž ſwędęžen ſemřętych, wopominajja ſwędęcicž ſemřętych a pſcha jich rowy. Njeje pať to taľ, ſo ſwędęžen Jana w taľkim deſčęřowym cžakſu, kaž ľęľa, naſ wſchęch, tež tych, kiž jōn hewacľ njeſwędęcžachu jaťo ſwędęžen ſemřętych, bōle na ſmjereč dopomina, nam ſmjereč taľ rjez bōle widomnu cżini hacž ſwędęžen Jana wobřjedž rjaneho ſľōncžneho cžakſa, w kotrymž ťebi ſwęťki pod mľōdnym jaňnym njebjom ſiwaja jena tei drugei, w kotrymž je wſchudžom wſcho jaňne a ſľōncžne. Ľęľa wokolo ſwędęženja Jana, kaľ krocęſche ſhniťa ſmjereč pšches ľuťi, ſymna ſmjereč pšches ſahrody, a hľucha ſmjereč pšches žitne pola, kaľ cžahacche to ta bľęda ſmjereč pšches cžęřcęľach, pucžach, drohach naſčęho kraja a pſtaſche, kotreho by

prjecž wſala. A pšchi rowach ſtejacymy a ſtejimy, njech to ſwędęžen Jana taľ abo hinaľ ſwędęcimy, wōkębje pšchi ſjoch wuľkich, wuľkich rowach kotrež njebychu trjebale tu bycž, kotrež njebychmy trjebali rycž. Do teho jeneho hřjebaju tych nadžijow taľ wjele, do teho drugeho teje węry jara, jara wjele a do teho ſčęřęho teje luboſcę niž mjenje. Čhzeny my to ſ tutym ſjōm rowam na pšchemodjenje hieč a tam to pľakacž, ſtonacž, morľotacž? Nę ni hdy niž! Wſy bychmy ťebi ſamemu, my bychmy ſwojemu ľudei na pšchemodjenje ſchli! Nę, my pšchuwōkamy ťebi ſamemu, ſwojei duſchi, ſwojei wutrobje, ſwojemu domei, ſwojei woſadže, a kęľkož nad nami, tež ſwojemu ľudei: Štawaj a ſbęhaj ſo! Štawaj ſ žiwjei nadžiji, ſ ſtromei węry, ſo horjazei w luboſcži! Šdyž tole cżinimy ſe ſľowom a ſe ſtuffom, potom pľacži tež nam, — ale jenož potom, — potom pať tež woprawdže:

Suboſcž, węra, nadžija praji cži:

Wōh tych ſwojich ženje njepuſčęži!

## Žyrťe a ſtat.

Wſa žyrťwje je nęťkole wuľka, jara wuľka. Tola tōn ju wopať ſroſumi, a njedorofumi, kiž męni, ſo je ta hoſpodařſka, ta pjenježna nuſa, do kotrejež je žyrťe pšchęde wſchęm pšches ſwoju winu a pšches winu ſtata pšchicħla, ta najſtraſčniſcha ſa žyrťe a ſa węřjaznych do žħa. Nę, tutu nuſu mōža a mohli pšchewinycž węřjazny teje žyrťwje, ta luboſcž tych węřjaznych ſe Anjelowej žyrťwi. Nę žyrťwi, a pšches to žħemu ľudei, hroſy druha a ſtraſčniſcha nuſa: ta węra ſama, cži węřjazny ſami w ſwojei węry ſu w ſtraſche, we wuľkim ſtraſche nęťkole. Tei węry, a ſ tym tei duſchi, tomu ſmucžowanemu žiwjenju jenotľiwęho cžłowjeka kaž žħęho ľuda hroža ſtrachi. Tei węry tych jenych hroſy ſtrach ſ tych wſchęľacich poliťiſkich nuſowanjom a wuľafow a wumozowanjom, njech ſo ſtawaja pšches wſchęnoſcę, njech pšches partaje, njech pšches hewacľ nęľoho a hewacľ nęſčto. Tež węry druhich hroſy ſtrach ſ teje wſchęľacęje nuſy a ſrudoby a ſhudoby tuteho cžakſa, ſažo druhim runje nawopať ſ tych hromadom pjenjes, kotrež ſo nęťkole tu a tam na kopizu kopjo. Tei węry ſažo druhich hroſy ſtrach ſ liwkoſcę jich wutrobny a jich žħęho ſmyſľęnja pšhecžimo tomu, ſčtož tei duſche, teje węry. A ſažo druhim hroſy ſtrach ſa węru ſe ſamoprawdoſcę, ſ kotrež wobhľaduja nęťkole ſębje ſamęho a druhich, ſwoje žiwjenje a tych druhich žiwjenje. Tole wſcho do hromady a ſ tomu ta wuľka njewęra a pšchuwęra a wopaťna węra, kotraž ſo nęťkole w naſchim kraju ſchęri, tole wſcho hromadže, to je tōn wuľki ſmjertny ſtrach, kotřž hroſy nęťkole węry a węřjazny, žyrťwi a — žħęmu ľudei — niž pať węro ſchęřcęřjanſkei węry jaťo taľtei, niž wucžbje Jejuſa Šhryſtuſa. Tuta woſtanje a wobſteji. A tuž je to nad nami wſchęmi, nad węřjazny mi kaž na žħęmu ľudu. ſo dohľadacž tuteho ſtracha a ſo wobaracž, wobaracž ſe wſchęj mozu. Čzinimy my to, kiž my to ſo węřjaze njemujemy, kiž my niž jeno po mjenje ale woprawdže ſchęřcęřjenjo bycž čhzeny, cżinimy my to ſe wſchęj ſwęru? Nęcżinimy-li to, ſtorħnu-li tute ſtrachi naſchu žyrťe a jeje węřjaznych do ſahuby, je tež žħęmu ľudu a krajei ſahuba węſta w tym, ſčtož teho ſwonkowneho žiwjenja, je tež to ſhubjene potajkim, wo cžōž nęťkole wſcha ſtawoſcę njewęřjaznych a tež teľko tych węřjaznych dže, to ſwonkowne widomne ľubľo, to taľ po cžłowjeľku mjenowane „ſbožo“. Šo bychmy my tola ſ najmjenſcha na to, ſo tole, ſčtož bu ju runje wuprajene, pruhujemy, hacž to taľ abo hinaľ, nęťotre woľomiti naľožili. Š tym by drje węřcę nęťkole wjele wjazny dobyte byľo, hacž ſ morľotanjom a ſwarjenjom, hacž ſ tym, ſo nadžiju na cžłowjeľkow a ſtat ſtawamy. Dopomnicž ſo dyrbimy, ſo ſchęřcęř-

jenjo hmy. Albo ně, to je drje přehwjele prajene ja tak někotrehu! Dopomnič ho dyrbinu, so tola dyrbinu po prawom bycz šchesczijenjo a niz jeno tajzy a hinaschi cztowjelojo!

## Gladaš ho!

(Pofraczowanje.)

Jako pjata sekta ho nam wopisuje sekta „Scientistow“ — „Christliche Wissenschaft“, „Christian Scienze“. — Tu je to jena Amerikanka je jakožtku. Eddy je jeje mjeno. W Němiskej hu woni snaczi pod mjenom „Gesundbeter“ Raž praja, wuloža woni na jakožtku biblije: Bóh je duch, tuž je wscho duchowne, materia abo maczišna, t. r. sčtož widžimy a j rukomaj sapschimnycz móžemy, do zyla njeje, dokelž tež žane cžělo tu njeje, kotrež wóhlo thore bycz. Šrěch a thorošče hu jenož wumyšlenje ludži. Ludžo hu thori, dokelž to wěrja. Ludžo wotthorja, hdyž wjazy nje-wěrja, so hu thori, hdyž žebi thorošcz přecz myšla. S modlenjom woni pichi žwojich wustrowjenjach ničžo cžinicž nimaja, wožebje niz j dobroproščenjom. Raž wot thorošče, tak woni tež wot hrěchow hoja, trjebach žebi jeno myšlicž, so hrěcha njeje. Šsamo žmjercž móže ho po tutym pucžu wotstroněž, hdyž cžłowjek samóže žebi žmjercž přecz myšlicž. Ale tola ho žanto „macžeri Eddy“ njeje poradžiko. Wona je psched někotrymi lětami wumrěla na raka, hdyž bě přjedy tola hiščeže tu hewaf satamanu lékařsku pomoz pytała — ale škradžu! Wot lěta 1900 ho woni w Němiskej bóle a bóle roššchěrjeja a maja wjele pschimišta, dokelž žebi pola nich pomoz pytaju a dokelž maju woni tež wuspěcha pschi někotrych hojenjach, dokelž ho, kaž je hewaf snate, wschelake thorošče psches myšlenja a wěru thoreho hojicz hodža a tež wot lékařow tak hoja. Tuta sekta wuwoczjuje tajkich hojerow we wožebitych šchulach. S tutych mějesche „macž Eddy“ 175 000 dollarow lětnych dofhodom. Wscho hromadže: S šchesczijanškej wěru a j bibliju nimaja woni tuž wjele wěrneho swišta. Žich mjeno njemóže tež do zyla „Gesundbeter“ „modlerjo wo wustrowjenje“ rěkač, ale „Gesunddenker“, „wuhoyerjo psches myšlenje“. W němškej rěczi wuhadža mormonški měžacžnik: „Der Christian Science Herald“. S tutej sektu saběra ho tež kužiski duchowny dr. Zöllner w Ciba-wje w žwojej zyle nowej a šajimawej knižy „Die Heilkraft des Gebets“, kotraž bě njedawno tež w naščej žerbškej kniharni we Šserbškim Domje ke kupjenju.

Na šhestym měštnje steja w našpomnjenej knižy „Spiritistowo“, cži najštaršchi mješ thmi žedmjom, haj štaršchi hacž šchesczjanska wěra, dokelž masch špocžatki spiritišma, kotryž je wotdžěl přjedy mjenowaneho offkultišma, hižo w prastarych cžach. Tež nejku spiritistowo po prawom sekta, woni pola naž j najmjenscha j žyrkwoje njetwustupja. Sektu my hewaf mjenujemy nabožne šjednocženštwu, kotrež žamostatnje wustupuja a žwoje žobustawy nufuja, j žyrkwoje wustupicz. Spiritišmus, kotrehož je pschezo hižo bylo, dosta pał noweho nastorka k roš-wiwanju a k roššchěrjenju w šandženym lěštotku a to — we Amerižy. Šswoje mjeno ma wot teho, j cžimž ho saběra: wot duchow. Spiritistowo hu potajkim tajzy, kotšiz j duchami wobšhadžuja. Ženeje wuczby, w kotrež bychu pschesjene bři, po prawom nimaja. S teho widžimy, — so sekta nejku. Š nim ho licža tajzy, kotšiz přěja, so dožyla jedyn Bóh je, ale pał tež tajzy, kotšiz hu j naščej ewangelškej žyrkwoju nimale jeneho wěrny-wušnacža. Tola džěla tež tucži ho wot naž wožebje psches to, so wuczča: duchojo šemrětych pschebhwaju j woprědka pschi šemi a na šemi a postupuja, ho bóle a bóle polěpschějo a cžiscžo, wšichšche a wšchšche, doniž nejku cžiscže w najwšchšchim duchownym raju blifko Boha. A dale džěla ho tucži wot naž psches to, so

praja, so žaneho wěczneho šhlostanja njeje, ale ho, njech tež po dolhich pruhowanjach w duchownym žiwjenju, šoždy duch k wěcz-nemu šbožu dóndže. To wožebite je pola nich to, so móža cžlo-wjelojo j duchami a nawopał duchojo j cžłowjekami wobšhadžecz psches te tak mjenowane medie abo žřednikow, njech to nětko psches tute, kaž spiritistowo praja a wuczča, duchojo pižaja abo rěcža abo žamo ho šjewjeja. Woni tež wožebje tu šaklužbu psches dobre štkki wušběhuja a wěru, wěru w našchim ewan-gelškim šmyšle, malo waža, abo wěru hinał wuloža hacž my ewan-gelšy. Spiritistowo hu do jara wschelakich družin džěleni, we nowšchim cžachu wožebje do dweju tak rjez woršchtow: spiriti-stow a spiritualistow. Tuczki pošledni jakožuja tež we kužizy tak mjenowane „loge“, abo „bratrowštwu“; drusy špokoja ho j thm, so maja tak mjenowane „žirfle“ abo małe towarštwu abo ššhadžowanke. Šso je spiritišmom šaběracž, to rěka, ho po-wšchitkownje šaběracž j offkultišmom, j thmi potajnymi, nješna-thmi wěžami, do kotrychž tež licžišch te tak mjenowane šjewjenja, džimy, šcherjenja atd. Šalle wot tudy móžesh, štejo na jakožku biblije, pschecžiwu spiritištam wěštho štejnišchěža dohycž a něšchto wufonjecž. Tuž rěka tu: ja bibliju pschimacz, w bibliji pytač, do biblije ho podmuricz, wožebje do ewangeliow a to j modlitwu. Čžitaj tež k tomu 5. Móžj. 18, 10—12. Šchede wsčěm rěka to, žwojemu Šbóžnikej Žesuhej Šhryštuhěj bliže a bliže pschicž; pschetož tuteho-wšacz čžedža tebi te šekty kaž tež spiritistowo, to rěka Žesuha Šhryštuh tebi wšacz jako teho, kotremuž ho wušna-wašch: Žesuh Šhryštuh, Boži Šsyn, mój Šnješ a Wumčžnik!

(Pofraczowanje.)

## Š blifka a j balofa.

— Šserbškej předarškej konferenzy: Šoždy, kiž je předomanje abo drubi nastawš ja tuto kopješko pschilubik, je j tutym hiščeže ras na to dopomnjeny, so ma tuto džělo nanajpošdžišcho přjedy w cžičchěžerňi bycz, hewaf šawinuje njeporjadny a šapo-šdženy wuhad kopješka.

Redakcija.

Še Šakškeje. Š jeneho měšta w Šakškej šhonimy, so je tam šarač wumrěl a to, kaž ho nětko pokafuje, psches to, so njemějesche, hacžrunje w šlužbje, telko dofhodom, so by ho žam a thch žwojich tak nažhycičž mohł, kaž žebi to cžłowške cžělo žada. Nětko, hdyž je šarač šemrěl j tajkeje pschicžiny, pocžinaju tant ja wotstronje-nje nušy pienješy hromadžicž.

— Žionistowo, potajkim Židža, kotšiz na to džěkaja, w Pa-lestinje nowe židowške škaleštwu wutworicz, nejku j něčžiščej jendželškej wyschnošču tak špokojom, kaž j přjedawščej. Wona nowče ho tak kaž tamna pschecžam a žadanjam Žionistow pod-wolicž. Tež bywa mješ Žionistami tam w Palestinije šicžba džělonjemějerow džěn a wjetšcha, dofhody žionistškeje pošladnižy pał mjensche.

— Šsch. w R. ja 6. po Tr. — W. w Bul. ja 7. po Tr.

## Biblija — cžach — cžłowjek.

28. tydžen, wot 8. hacž do 14. julija.

8. Ššesta njeđ. po žwi. Trojizy: Šap. št. 6, 1—7. — št. 329. Šuf. 15, 11—32.
9. pónđžela. Šj. 86. — št. 3. — Šuf. 16, 1—13.
10. wutora. Šj. 87. — št. 4. — Šuf. 16, 14—31.
11. šrxjeda. Šj. 88. — št. 222. — Šuf. 17, 1—10.
12. šchtwórtk. Šj. 89. — št. 216. — Šuf. 17, 11—21.
13. pjatk. Šj. 90. — št. 512. — Šuf. 17, 22—37.
14. šobota. Šj. 91. — št. 412. — Šuf. 18, 1—14.

Šamolwity redaktor: šarač W h r g a c ž w Možacžizach.